

ІНСТРУМЕНТИ МЕХАНІЗМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Черчик Л.М.

*Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки,
м. Луцьк*

Механізм забезпечення екологічної безпеки підприємства повинен включати інструменти, що забезпечують стійкість до негативних внутрішніх впливів та зовнішніх екологічних загроз. Основою механізму є економічні інструменти та важелі впливу на діяльність підприємств. Їх поділяють на три групи: інструменти фінансового забезпечення екологічної безпеки (бюджет, екологічні банки та фонди, екологічне інвестування); нефінансові економічні інструменти (ринки екологічних товарів і послуг, екострахування, сертифікація, ліцензування, регіональні програми, митне регулювання); економічні інструменти примусово-обмежуючої та стимулюючо-компенсаційної дії (екологічний податок, ціноутворення, амортизація природоохоронних активів, екологічний акцизний збір, пільгові позички, податки, субсидії та кредити) [1].

Організаційне забезпечення передбачає впровадження екологічного менеджменту [2]. Ефективні в застосуванні такі сучасні організаційні інструменти: екоаутсорсинг (економія природоохоронних витрат за рахунок виконання окремих функцій у сфері екологічної безпеки іншими підприємствами чи установами), екоклінтех (пошук і реалізація інноваційних рішень у забезпеченні екологічної безпеки), екоспонсоринг (підвищення екологічного іміджу підприємств), купівля-продаж прав на викиди (скиди) між підприємствами, взаємне екологічне страхування (передбачає захист матеріальних інтересів підприємств у вигляді часткової компенсації збитків, які виникають при забрудненні НПС внаслідок технологічних та природних катаклізмів) [3]. Можуть застосовуватись: екоінжиніринг бізнес-процесів, екологічна модернізація основних засобів; еколізинг.

Для отримання необхідної інформації застосовується екологічний моніторинг та аудит. На етапі стратегічного аналізування доцільно використати метод портфельного аналізу, діагностику еколого-економічної безпеки підприємства, прогнозування змін на майбутнє [2].

Література:

1. Жулавський А.Ю., Гордієнко В.П. Механізм забезпечення екологічної безпеки. *Вісник СумДУ. Серія «Економіка»*. 2016. № 1. С. 7-14.
2. Черчик Л. Наукові підходи до трактування сутності екологічного менеджменту підприємства. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки: журнал*. Луцьк: Вежа-Друк, 2016. № 1 (5). С. 68-73.
3. Мамчук І.В. Теоретичні засади формування економічного механізму забезпечення екологічної безпеки процесів реструктуризації підприємств хімічної промисловості регіону. *Агросвіт*. 2011. № 22. С. 74-82.